Бүгд хурлын шийдвэр хүлээн авав

БНМАУ—ын ҮЭ— ийн Төв Зөвлөлийн 7 дугаар бүгд хурлын шийдвэрийг хүлээн авах хөдөлмөрчдийн цуглаан аймгийн төвд боллоо.

Цуглаан дээр Монголын Үйлдвэрчний Эвлэлийн Төв Зөвлөлийн 7 дугаар бүгд хурлын дүнгийн тухай аймгийн үйлдвэрчний эвлэлийн зөвлөлийн дарга Д. Лувсандорж дэлгэрэнгүй ярив.

Тус аймгийн улс ардын аж ахуй, соёлын салбарт социалист уралдаан эрчимтэй өрнөсний үрээр 3 дугаар таван жилийн төлөвлөгөөг аймгийн хэвлэлийн үйлдвэр 10 сарын өмнө бүх үзүүлэлтээр нь 177,2 хувиар, аймгийн нийт үйлдвэрүүдийн дотроос 47 хүн 100—168.5 хувиар тус тус биелүүлээд байгаагийн дээр социалист уралдаанд 20 шахам үйлдвэр аж ахуйн газар 30 гаруй цех тасаг 5300 гаруй ажилчин хамрагдаж байна.

Тус аймагт зөвхөн сүүлийн 2 жилийн байдлаар үзвэл нормоо 100—150 хувиар биелүүлсэн ажилчдын тоо 7,6 хувь, 150—аас дээш хувиар биелүүлэгчдийн тоо 4,8 хувиар тус тус өсч социалист уралдаанд түрүүлэгч тэмдгийн болзол биелүүлсэн хүмүүс 15 хувиар нэмэгджээ.

Өнгөрсөн онд тус аймгийн улс ардын аж ахуйн салбарт 56 шинэ санаачлага гарч 48 нь үйлдвэрлэлд нэвтэрсэн байна.

Тус цуглаан дээр аймгийн хэвлэх үйлдвэрийн мастер Ж. Жамбаа, хэвлэгч Ч. Алтангэрэл, Хүнсний комбинатын дарга Барьд, ажилчин Тогос, Барилга конторын инженер Балжинням нар үг хэлж социалист уралдаан, социалист хөдөлмөрийн хөдөлгөөн, шинийг санаачлагчдын хөдөлгөөнийг өрнүүлж 1965 оны төлөвлөгөөг үзүүлэлт бүрээр нь давуулан биелүүлэхэд монголын үйлдвэрчний эвлэлийн 7 дугаар бүгд хурлын шийдвэрийг амьдралд хэрэгжүүлэн биелүүлэхээ илэрхийлцгээв.

Манай тусгай сурвалжлагч

НИЙГМИЙН МАЛ СҮРЭГТ ТАВИХ ХЯНАЛТЫГ САЙЖРУУЛЪЯ

Манай аймгийн зарим нэгдэл дээр хяналт шалгалт муу, гишүүдэд тавих шаардлага жигд биш байгаагаас зарим гишүүд өөрийн хариуцан байгаа малд эзний ёсоор хандахгүй олон тооны малыг алдаж осолдох үрэгдүүлэх, эдэлгээний малд хайнга хандаж үхүүлэх зэрэг зүй бусын хорогдол үргэлжлэн гарч байгаагийн дээр төлд тавих анхаарлыг сулруулснаас осгоох, дарагдуулж үхүүлэх явдал үзэгдэж байна. Түүнчлэн сайн үүлдрийн малыг муу тэжээллэг арчилгаанд байлгаснаас хамуу зэрэг өвчтэй байгаа явдал Батсүмбэр, Гачууртын сангийн аж ахуй, Сэргэлэн, Мөнгөнморьт зэрэг сумдад үзэгдэж байгаагаас хээлтүүлгэнд оруулах боломцоогүй байна.

Иймд энэ талаар мэргэжилтэн ба хариуцлагатны сонсголыг үе үе авч хэлэлцэн тодорхой төлөвлөгөө гарган ажиллуулж байвал зохино. Нэгдлийн гишүүд хариуцаж байгаа малдаа хайхрамжгүй хандаж шавар усанд унагааж үхүүлэх, чоно, нохой, махчин шувуунд идүүлэх эдэлгээний буруугаас бие мах бодид нь гэмтэл учруулснаас уул малыг эдлэх нөхцөлгүй болвол зоотехникч, малын эмч нарын актыг үндэслэн адил нас хүйсний малаар төлүүлэн авч байх нь чухал юм.

Мөн нийгмийн малаас алдаж тэр нь 6 сарын хугацаа өнгөрсөн буюу олох найдваргүй гэж үзвэл адил нас хүйсний малаар төлүүлэх буюу олон тооны мал алдсан бол балансны үнээр төлүүлж байх нь зүйтэй.

Төлийг арчилгааны муугаар осгоох, хөлдөөх, бүтээх дарагдуулах, харангадаах зэргээр малчны хариуцлагагүйгээс болж хорогдуулсан байвал малын эмч зоо—техникч, бригадын дарга, суурийн ахлагч нарын тодорхойлолтыг үндэслэн хариуцагч хүмүүсээр төлүүлэн авч байвал зохино. Хэрэв үхэж хорогдсон мал нь хүндэтгэх шалтгаантай цас шуурга, бороо ус, гал түймэр гэх мэт аюулаас буюу хүнд өвчинд нэрвэгдэж үхсэн бол нэгдлийн ерөнхий хороо, шалган байцаах комиссын шалгалтыг үндэслэн уг малчдыг төлбөргүй болгож байх нь зүйтэй.

Мал өвчилсөн тухайн үед дуудах хуудсаар эмчид мэдэгдээгүй бол үхсэн малд акт олгож болохгүй.

Хэрэв эмч тааралдахгүй үед зоо—техникч, малын сенитарч нар тодорхойлолт олгож болохын дээр түүнийг сарын эцэст шалган байцаах комисс, нэгдлийн ерөнхий хороо шийдвэрлэж байх нь зүйтэй.

Нийгмийн малаас идэж ашиглах, бусдад худалдаж солих зэргээр ашиглагчид мөн хариуцаж байгаа малын төлөвлөгөөт бүтээгдэхүүнийг хүндтэй бус шалтгаанаар тасалдуулж малын ашиг шимийг хувьдаа ашиглан завших зэргээр үрэгдүүлсэн байвал шууд хэд шилжүүлэн төлбөрийг хариуцагчаас гаргуулан авч байвал зохино.

Т. *Эрдэнэ—Очир*

—ГАЛ—

Гэрийн шинэ даавуун бүрээсийг усанд нэвтэрлэлгүй барихыг цээрлэгтүн!

—ГАЛ—

Цахилгаан хэрэгслэлүүдийг угсраатай орхихыг цээрлэгтүн!

УРАЛДААН

Баянжаргалан сумын хөдөлмөрчдийг социалист уралдаанд уриалсан Баян сумын уралдааны комисс Баянжаргалан суманд очиж сумын төвийн албан байгууллага, үйлчилгээний газрууд болон зарим бригадын суурьудаар нь явж төл бойжуулалтын ажилтай танилцаж ажлынхаа арга туршлагыг харилцан солилцож, I дүгээр улирлын ажлаа дүгнэв Баян сумын Насан даргатай 3 дугаар бригад. Баянжаргалан сумын Дашзэбэг даргатай 3 дугаар бригадтай уралдаан байгуулав. I дүгээр улирлын төлөвлөгөөт ажлын дүнг харьцуулан үзэхэд Баян сумын худалдаа бэлтгэлийн анги 33 нэр төрлийн зүйлээс 33 зүйлийг 100—782 хувиар, Баянжаргалан сумын худалдаа бэлтгэлийн анги 31 нэр төрлийн зүйлээс 27 зүйлийг 100—500 хувиар биелүүлж, төл бойжилтоор хоёр сум тус бүрдээ 99,9 хувьтай эн зэрэгцэж явна.

I дүгээр улирлын төлөвлөгөөт ажлаараа Баян сум, Баянжаргалан сумаас давуутай байна.

Уралдаант хоёр сум уралдааны явцыг эхний хагас жилийн ажлын гүйцэтгэлээр дүгнэх ба харилцан төлөөлөгчдөө солилцож ажлаа шалгах, туршлагаа судлахаар шийдвэрлэв.

Х. Балжинням

★ ★ ★

БНМАУ—ын улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх III таван жилийн төлөвлөгөөний эцсийн жил 1965 онд Эрдэнэ сумын хамт олон Архустын сангийн аж ахуйн хамт олныг социалист уралдаанд уриалж төлөөлөгчдөө илгээснийг Архустын сангийн аж ахуйн хөдөлмөрчид баяртай хүлээн авч тус хоёр сумын уралдааны комиссын дарга Тэрбиш, Ендон нар авсан үүргүүдээ бие биедээ гардуулан өгч харилцан үг хэлэв.

Архустын сангийн аж ахуйн Дашдондог, Жигжид нар хамт олноо төлөөлж үүрэг амлалт авав. Мөн Архустын сангийн аж ахуйн намын хорооны дарга Жаргал үг хэлж үнэт зөвлөлгөө өглөө. Эрдэнэ сумын төлөөлөгчид Архустын сангийн аж ахуйн төвийн соёл үйлчилгээ, үйлдвэрийн газруудыг үзэв

Архуст. Л.Лувсандонров

Тал сэрэв

Баяндэлгэр сумын Шаравдорж даргатай МААМС хаврын тариалангийн бэлтгэл ажлын гол техник засварын ажлыг цаг хугацаанд нь чанартай хийж дуусгаад хаврын тариалангийн ажилд оров.

Тус мал аж ахуйн машинт станц хаврын тариалангийн ажлын тодорхой төлөвлөгөө гаргаж, үйлчлэх 5 нэгдэлд тус бүр трактор ба чиргүүл, хөдөө аж ахуйн машинуудыг нэг нэг салаа болгон зохион байгуулж салааны ахлагч, бригадын дарга, тоо бүртгэгч болон орон сууц, хоол хүнсээр бүрэн хангаад борнойдолтонд гаргав. Тус станцын техникчид эхний хоёр хоногт 800 гаруй га газар борнойдоод байна.

С. Дамдингомбо

Сайн өртөөч

Орон нутагт морин өртөө ихээхэн үүрэг гүйцэтгэдэг.

Заамар суманд морин өртөөчин Лувсандамба 1958 оноос эхлэн 7 жил тасралтгүй ажиллаж байна.

Лувсандамба жилийн дөрвөн улиралд ганцаараа 30—40 алуу тогтмол маллаж сумаас бригад, фермд явах шуудан хэвлэлийг цаг тухай бүр саадгүй хүргэдэг. Ялангуяа яаралтай шуудан бичгийг өдөр шөнийн аль ч цагт түргэн шаламгай хүргэдгээрээ сайн өртөөч гэж зүй ёсоор нэрлэгдэх болсон юм.

Т. *Мушаа*

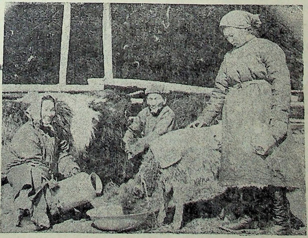

«Авлархангай» нэгдлийн үнээ фермийн Дэлгэрийн суурийхан тугалаа бүрэн бойжуулж байна.

Зураг дээр: Саальчин Ерэнтэй тугал тэжээж байна.

Төмс,хүнсний ногоогоор хөдөлмөрчдийг тасралтгүй хангая

Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж хөдөлмөрчдийг хангах талаар манай нам засгаас чухал арга хэмжээ авсаар байна.

Төмс хүнсний ногоог өргөн тариалж түүний ашиглалтыг сайжруулах тухай МАХН-ын Төв Хороо,БНМАУ-ын Сайд нарын Зөвлөл чухал тогтоол гаргасан билээ. Гэтэл аймаг, сум—нэгдлийн төвийн хөдөлмөрчид, малчдыг ногоогоор жилийн дөрвөн улиралд тасралтгүй хангах явдал туйлын хангалтгүй байна.

1964 онд манай аймгийн сангийн аж ахуй, хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд 14222,7 тонн төмс, 8355,2 тонн хүнсний ногоо хураан авснаас зөвхөн хөдөлмөрчид малчдын хэрэгцээнд 2920 тонн төмс, 3348 тонн хүнсний ногоог зарцуулсан нь нэг хүн хоногт дунджаар 130 грамм төмс 15 грамм хүнсний ногоо хэрэглэхээр ноогдож байна.Тэгвэл аймгийн хүн амын хэрэгцээг хангахад зөвхөн нэг жилд 4380 тонн төмс,2160 тонн хүнсний ногоо буюу дээрхээс 1,5 дахин их ногоо шаардагдаж байна. Хөдөлмөрчид малчдыг төмс хүнсний ногоогоор хангах явдал хангалтгүй байгаа нь хэд хэдэн зүйлээс шалтгаалж байна.

Үүнд, төмс,хүнсний ногоо тариалах талбай ялангуяа сонгино сармис,лууван, манжин зэрэг нарийн ногооны талбай бага байгаагийн дээр тал хээрийн бүсэд нэгдлүүд тариалахгүй шахам байна.1964 онд аймгийн хэмжээгээр нэг га—гаас 100 центнер төмс, 130 центнер хүнсний ногоо хураан авсаны дотор Баян, Баянбараат, Баянцагаан, Дэлгэрхаан Мөнгөнморьт,Өндөрширээт зэрэг сумдын хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд хүнсний ногооны төлөвлөгөөг 80—90 хувиар тасалдуулжээ.

Энэ нь хүнсний ногооны өндөр ургац авах үндсэн нөхцөл болсон агротехникийн шаардлагыг ширхэгчлэн биелүүлэхгүй байгаагаас шалтгаалж байна.

Сангийн аж ахуй, хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд хүнсний ногоог олон жижиг талбайд гар ажиллагаагаар тараан тариалж байгаа нь агротехникийн нэгдсэн ажиллагааг явуулах механикжилт нэвтрүүлэхэд саад болж энэ нь улмаар ургацад муугаар нөлөөлж байгаагийн зэрэгцээгээр Дэлгэрхаан, Лүн, Эрдэнэ сумдын нэгдлийн ерөнхий хороо ногооны түр курсээр сургасан хүмүүсээ өөр ажилд шилжүүлж сурсан мэргэжлийг нь эзэмшүүлэхгүй байна. Хүнсний ногоогоор хөдөлмөрчдийг хангах явдал хангалтгүй байгаагийн өөр нэг шалтгаан бол ургуулсан ногоог хөдөлмөрчдийн хэрэгцээнд бүрэн хүргэж чадахгүй их хэмжээний ногоог жилийн жилд ямар ч хэрэгцээгүй үрэгдүүлж байна.

Өнгөрсөн жил Заамар, Баянбараатын нэгдлүүд 20 гаруй тонн төмс,8 тонн манжин хөлдөөжээ. Хүнсний ногоог шинээр хүнсэнд хэрэглэхээс гадна үлэмж хэмжээний ногоог өвөл хаврын улиралд хадгалж хэрэглэдэг.

Гэтэл манай хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд одоо болтол хүрэлцэх хэмжээний зоорь агуулахгүй, байгаа нэг нь ногоо хадгалах шаардлагыг хангаж чадахгүй ихээхэн хэмжээний ногоо хөлдөөх, ялзруулах зэргээр үрэгдүүлж байгааг эргэж харах цаг болжээ.

Хөдөө аж ахуйн нэгдэл, сангийн аж ахуйд төмс хүнсний ногоог тариалж байгаа талбай хөдөлмөрчдийн өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээнээс хоцорч байгаа учир төмс, хүнсний ногоо, үүний дотроос сонгино, сармис, лууван, манжин зэрэг нарийн ногооны талбайг эрс нэмэгдүүлэх тэхдээ ногооны талбайг жижиг рүүлэхгүй, аль болохоор бөөгнөрүүлэх хүнсний ногооны га дутмаас арвин ургац авах үндсэн нөхцөл болсон хөрс боловсруулалт, булдалт тарилт, арчилгаа зэрэг агротехникийн ажиллагааг хөрс цаг уурын онцлогт тохируулан ажиллах хэрэгтэй.

Манай нөхцөлд задгай хөрс нөөс хятад сонгино зарим навчлаг ногооноос бусад ногоог 5,6 дугаар сард гаргах боломжгүй байна.

Иймээс сангийн аж ахуй хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд шилэн цамхаг ,шилэн дарлага хийж ногоог ургуулах нь зүйтэй байна.

Сангийн аж ахуй нэгдлийн эрт хугацаанд их ногоо гаргах материаллаг сонирхолыг бий болгох зорилгоор эрт гаргасан ногоог шагналт үнэ тогтоож ч болмоор байна.

Энэ нь хөдөлмөрчдийг ногоогоор хангах явдалд улирлын байдалтай байгаа тасалдлыг арилгахад их дөхөмтэй байна.

Н.Мишиг

Санхүүгийн ажилтны уло, аймгийн зөвлөлгөөний өмнө

Төлөвлөгөө биелүүлэхэд банкны зээлийн үүрэг

Урт хугацаатай зээлийг хөдөө аж ахуй нэгдлийн үйлдвэрлэлийг өргөтгөн хөгжүүлэх ашиг орлогыг нэмэгдүүлэхэд чиглүүлэн тэдний хөрөнгийн эргэлт ба ашиг орлогын байдалд зохицуулан 3-10 жилийн хугацаатайгаар тодорхой нэр заагдсан зориулалтаар олгодог юм.Энэ нь хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн материал техникийн бааз бий болгох эдийн засгийн нэг чухал нөхцлийг бүрэлдүүлдэг.

Урт хугацаатай зээллэгийн хөрөнгө оруулалтын тухай асуудал нь нэгдлийг цаашид хөгжүүлэн бэхжүүлэх асуудалтай салшгүй холбоотой байдаг юм.Хөдөө аж ахуйн нэгдлүүд нь хөрөнгө оруулалт болоод үйлдвэрлэлийн шууд зардалд юуны өмнө дотоодын нөөцийг илрүүлэх замаар өөрийн хөрөнгийг дайчлан ашиглах ёстой бөгөөд өөрийн хөрөнгө хүрэлцэхгүй байгаа үед банкнаас зээл олгодог юм.

1964 онд аймгийн хэмжээгээр хөдөө аж ахуйн нэгдлүүдэд банкнаас 1536,5 мянган төгрөгийн урт хугацааны зээл олгосны гадна 1965 онд 4 сая төгрөгийн урт хугацаатай зээл олгогдохоор төлөвлөгдсөн билээ.

1964 онд урт хугацаатай зээлийн 1598,0 мянган төгрөг, үл хуваагдах фондын 1954,0 мянган төгрөг бүгд 3552,0 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлснээр сум нэгдэл, бригадын төвийг суурьшуулах зорилгоор чанар үзэмж сайтай олон арван барилгууд баригдсаны гадна хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн дийлэнх хувь мал аж ахуйн барилга байгууламж барих,сайн үүлдрийн мал, машин механизм худалдан авах зэрэг нэгдлийн үйлдвэрлэлд зайлшгүй шаардлагатай зүйл бий болгон хөрөнгийг зөв ашиглаж ирсэн нь өнгөрсөн жилийн санхүүжилтээс тодорхой харагдаж байна.

Жишээ нь; Баянзүрх сумын «Сүхбаатарын зам» нэгдэл орон нутгийн материалыг ашиглан үнс, цементийн зуурмагийг хэрэглэж орчин үеийн тоног төхөөрөмж бүхий халуун ус, уурын халаагуур, машины гарааш,орон сууцны зэрэг барилгууд мөн Сэргэлэн сумын«Авдархангай» нэгдэл бага сургуулийн хичээлийн байр зэрэг тохилог сайхан барилга барин ашиглалтанд оруулаад байна.

Нам засгаас хөгжүүлэн бэхжүүлэх талаар байнга анхаарч арга хэмжээ авсаны үрээр манай нэгдлүүд орлого ихтэй том аж ахуй болон хөгжиж жилдээ олон сая төгрөгийн орлоготой байгаагийн дотор 1964 онд зөвхөн үл хуваагдах фондонд 3770,0 мянган төгрөг төвлөрүүлж хөрөнгийн үүсвэрийг арвижуулсаар байна.

Хөдөө аж ахуйн нэгдлийн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг биелүүлэхэд зайлшгүй шаардагдах хэрэгцээнд зориулж банкаар нэг жилийн хугацаатайгаар богино хугацааны зээл олгодог юм.

1964 онд тус аймгийн мал аж ахуй, газар тариалангийн төлөвлөгөөг биелүүлэхэд 1596,0 мянган төгрөгийн богино хугацаатай зээл олгож эргэлтийн хөрөнгөнд нь зохих туслалцаа үзүүлж ирсэн байна.

Улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх 1965 оны хөрөнгө оруулалт болон мал аж ахуй газар тариалангийн төлөвлөгөөг амжилттай биелүүлэхэд шаардагдах урт богино хугацаатай зээл үл хуваагдах фондын хөрөнгийг тодорхой нэр заагдсан зүйлд нь үр ашигтайгаар зарцуулах явдал нь манай нэгдлүүдийн чухал зорилтын нэг юм.

Пурэвжав

Таны сонирхолд

Зөвлөлтийн эмэгтэйчүүд

Зөвлөлт Холбоот Улсад 1965 оны нэг дүгээр сарын нэгний байдлаар 124,6 сая буюу бүх хүн амын 54.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байв.

1964 онд улс ардын аж ахуйд 35 ,6 сая эмэгтэйчүүд ажиллаж байсан нь бүх ажилчин албан хаагчдын 49 хувийг эзэлж байна. Ардын аж ахуйд ажиллаж байгаа дээд,дунд, тусгай мэргэжлийн хүмүүсийн 58 хувь буюу 6370 мянга нь эмэгтэйчүүд байна. ЗХУ-д эрдэм шинжилгээний ажил хийж байгаа эмэгтэйчүүд 219070 байгаа нь бүх эрдэм шинжилгээний ажилтны 36 хувь болох бөгөөд үүнээс эрдмийн цолтой 42904, үүний дотор Академич,Академийн сурвалжлагч гишүүд профессор 971 байна.

Бүх дээд сургуулиудын оюутны 43 хувь нь, үйлдвэр, аж ахуйн газрын дарга эрхлэгч нарын 6 хувь нь, бүх ерөнхий инженерүүдийн 16 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Мөн үйлдвэр аж ахуйн газруудын цех, тасгийн дарга, орлогч нарын 12 хувь, үйлдвэр цехийн ээлжийн дарга лабораторын эрхлэгч нарын 22 хувь, долоон жилийн сургуулийн эрхлэгч нарын 24 хувь, бүх эмч нарын 75 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Буяночир орчуулав

АФРИКТ

Браззавиль нийслэлтэй Конгын олон зуун охид, хөвгүүд Браззавилийн лицед суралцдаг. Зураг дээр: (зүүн гараас) Жаклин Донгаля, Мелянни Субантина нар

Хариуцлагатай эрхлэгч Н.МӨНХӨӨ

(Х—00419) «Анхдугаар таван жил» сонины газар хэвлэв.

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анх дугаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо,
А. Д. Х. Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

18 дахь жилдээ
№28 (1429)

1965 оны
4 дүгээр сарын 12

ДАВАА

Хөрөвжсөн төлийг сайн арчилъя

4 дүгээр сарын эхний мэдээгээр төллөх бог малын 51 хувь нь төллөж гарсан төл 97 хувиар бойжиж байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад илүү амжилттай байна. Баянцагаан сумынхан 24750 мал төллөж 25340 төл бойжуулж байгаа ба Баянжаргалан, Баян, Баяндэлгэр, Архуст, Сэргэлэн, Өндөрширээт зэрэг сумд төлөө 99,4—100,1 хувиар бойжуулан Баянцогт, Бүрэн, Заамар, Эрдэнэсант сум САА, нэгдлүүд тугалаа нэг ч хорогдолгүй бойжуулж ажлын сайхан эхлэлт гаргаж байна.

Гэвч төл бойжуулах ажлыг зөв хөн мал төллөх, төл бойжилтын эхний хоног сараар хязгаарлаж, төл эхийнхээ сүүнээс гадна нэмэгдэл тэжээлд орж төлчдийн өдөр дутмын байнгын нарийн ажиллагаа шаардахаа больсноос хойш төлд тавих анхаарлыг сулруулбал ноцтой хохиролд учирч болохыг өнгөрөгч оны хавар төлөө их гарзадсан Лүн, Эрдэнэ зэрэг сум нэгдлийн алдаа бидэнд дохио санамж болж өгнө.

Төл нэг бүрийг мал болгох хамгийн хариуцлагатай цаг үе бол чухамдаа хөрөвжсөн төл торниж байгаа үе байдгийг манай хашир малчдын туршлага зааж байдаг.

Хаврын 4, 5 дугаар саруудад эх мал турж ядран, сүү шим нь эрс буурдаг ба хөрөвжсөн төлд өгөх тэжээл нь багасч бас ус хovордож хашаа байр нь задгайрах зэрэг бэрхшээлтэй үе болдог, ийм нөхцөлд нэг ч төлийг хорогдуулахгүй байх талаар хийвэл зохих ажил ихсэж ирнэ.

Иймээс САА, нэгдлийн удирдлага, нам олон нийтийн байгууллага малчдаас хөрөвжсөн төлийн талаар онцгой анхаарал тавьж төлийг арчлах, тэжээл усыг тохируулах талаар аж ахуй зохион байгуулалтын оновчтой арга хэмжээг байнга авч явуулах хэрэгтэй,

Хаврын хавсрага үргэлжилж билчээрийн өвс ургамал хомсдож төллөсөн мал, төл үлэмж туйлддаг нөхцөлд мал хаваржуулах ажлыг урьдчилсан судалгаатай нөмөр бөгөөд өвс ургамал сайтай нутгийг сонгон олж сууриудыг байрлуулж худаг задгайлж ашиглах нь чухал.

Хөрөвжсөн төл бүхий суурьудад бүдүүн ба хүчит тэжээлийг заавал татан өгч эх мал ба төлийг нэмэгдэл тэжээлээр тэжээх ажлыг нарийн хяналттай хийх хэрэгтэй юм.

Хөрөвжсөн төлийг эхтэй нь хамт холын билчээрт явуулж ядрааж хүч тамирыг алдагдуулан сэнсрэх байдалд оруулахгүйн тулд ойрын сайн билчээрийг зориуд нөөцлөн төлдөө ашиглах нь чухал. Хаврын саруудад төллөсөн эх малыг байнга хариулж орой өглөө нэмэгдэл тэжээл өгч хурга ишгийг эхэд нь өдөрт хөхүүлж байх, төлийг аль болохоор эхий нь дагуулан билчээрт явуулахгүй хотонд авч хоцрон тэжээж, услаж байдаг шилдэг сайн аргыг өргөн нэвтрүүлэх нь чухал.

Хачиг, хувалзтай тэмцэж устгах ажлыг өдөр бүр хийж байх хэрэгтэй. Хөрөвжсөн төлийг зөв сайн арчлахад сумдын зоо·мал эмнэлгийн ажилтан нар суурь, малчин нэг бүртэй уйгагүй ажиллаж төл нэг бүрийн төлөө тавих хяналт анхаарлыг эрс дээшлүүлж төлийн тэжээл арчилгаа маллагаа хариуцлагыг өндөржүүлж өвчин эмгэгээс хамгаалах ажлыг сайн хийх хэрэгтэй.

САА, нэгдлийн удирдлага нам олон нийтийн байгууллагууд нь төл хөрөвжүүлэх арга, тэргүүний туршлагыг малчдад өргөн тайлбарлаж нэгдсэн зөвлөлгөөн хийл гэх яриа хийж үүрэг өгөх, амлалт авахуулах ажлыг зориуд зохиох хэрэгтэй.

Хаврын улиралд суурь бүрийн төлийг хөрөвжилтийн нас торнилтоор нь хувааж тус тусд нь тэжээл арчилгааг зааж тогтоох нь чухал.

САА, нэгдэл бүр 1965 оны төл хүлээн авалтын уралдаан дүгнэх ажлыг 6 дугаар сард хийх учир суурь малчин бүр одоо ноос түүнд бэлтгэж, төлийн хорогдолгүй энх мэнд үнэлэлт авахын төлөө чармайлт тэмцэл өрнүүлэх, ялангуяа хөрөвжсөн төлийг хивэг, ногоон өвс, гарын багсармал тэжээл, хужир шүү, нарс, хушны шилмүүсний ханд цай зэрэг шимт ба шүүслэг тэжээлээр нэг бүрчлэн тэжээхэд малчид төлчдийн идэвхи санаачлагыг эрс дээшлүүлэх хэрэгтэй.

Хөрөвжсөн төл нэг ч толгойг хорогдуулалгүй бойжуулж чадсанаар мал өсгөх зорилтыг САА, нэгдэл, бригад тасаг бүр сая амжилттай хангаж чадах боломжтой болохыг мартаж болохгүй.

ГАЛ

Билчээр дээр ил гал түлэх, тамхи шүдэнзийг галтай хаях ыг цээрлэгтүн!

МПБ-ын 40 жилийн ойн өмнө

Пионерууд их ойгоо угтаж

Алтанбулагийн 8 жилийн дунд сургуулийн 7а ангийн сурагч, соёлч нөхөрлөлийн гишүүн Жамъянсүрэн, Цэрмаа, Чанцал, Цэрэннадмид, Раднаа, Аюуш, Сугар, Хандсүрэн, Должин нар өөрсдийн санаачлагаар Монголын пионерийн байгууллагын 40 жилийн ойг угтаж «Хөдөлмөрийн алдар» гэдэг сурагч шуудан хороо байгуулав.

Хамт олон нь баяртай дэмжсэн энэ шуудан хороо тус сургуулийн багш, сурагч, ажилчин 510-аад хүнд хэвлэл, захидал бичгээр үйлчилж байна.

Шуудан хороо нь тусгай төлөвлөгөөтэйгээр захидал харилцааны 5—7 хоногийн ажлуудыг зохиож, гадаад дотоодын тэргүүний сурагчидтай холбоо тогтоож тэдний арга туршлагаас суралцах, «Орчуулагын хэсэг» ажиллуулж, орчуулсан материалаараа сонин гаргах, ил захидал, марк, дугтуй борлуулах, Монголын бүх хэвлэлийн тухай самбар гаргах, Нацагдорж тэмдэгт сурагчидтай уулзалт хийх, өдөрлөг, маргаан зохиох ажлуудыг төлөвлөөд амжилттай ажиллаж байна.

** **

Алтанбулаг сумын 8 жилийн дунд сургуулийн аврага дуучин, хөгжимчин, бүжигчин, уран уншигч, концерт хөтлөгч нарыг шалгаруулах урлагийн үзлэгт зориулан бэлтгэсэн дунд ангиудын 9 концертыг саяхан сумын нийт хөдөлмөрчдөд тоглов.

Урлагийн хаврын энэ баяраар багш Дашийн удирдсан 9б ангийн «Эхийн сэтгэл» гэдэг сэдэвт концерт түрүүлж «Урлагийн тэргүүний анги» гэдэг дурсгалын хаягаар шагнагдав.

Урлагийн үзлэгийн үеэр сурагч Сүрэн, Самдан, Бор, Сэржмядаг, Өлзийбаяр, Өлзийноров, Баасанжав нарын дуулсан дуунууд, 8а ангийн хэсэг сурагчдын уншсан «Норовын намтар» Чанцалын уншсан «Од» шүлэг, 9а ангийхны хүч тамирын ба илбийн номерууд, 6а, б ангийн сурагчдын бүжгүүд, Баатар, Дөрвөнжин, 8б Бор, Цэнд, Дагва нарын хөгжмийн гоцлолууд, сурагч Лхагва, Гүндэгмаа нарын уншсан ерөөл нь үзэгч олны өндөр талархлыг хүлээв.

Одоо тус сургуулийнхан, Монголын пионерийн байгууллагын 40 жилийн ойг угтаж, шилдэг 100 сурагчийн концертыг Зуунмод хотод тоглохоор бэлтгэж байна.

Ч. Пагважав

** **

Угтаалын 7 жилийн дунд сургуулийн пионерийн 24 дүгээр бүлгэмээс Монголын пионерийн байгууллагын 40 жилийн ойг угтаж пионеруудийн дунд яс, тос цуглуулах 5 хоногийн цуваа ажиллуулав.

Цуваany дунд 5а ангийн Чимэдбальдар ахлагчтай соёлч нөхөрлөлийн хамт олон 215 кг яс, 21 кг тос цуглуулж I дүгээр байр эзлэн алтан хайрцаг нээв. Дараахи байруудыг 5б, 6а ангиуд эзлэв.

Нийт дүнгээрээ 856 кг яс, 85 кг тос цуглуулжээ.

Энэ ажилд пионер Гүндсамбуу, Очир, Намжим, Жамбалсүрэн нарын олон пионер идэвхтэй оролцлоо.

Л. Батсүх

** **

Борнуурын дунд сургуулийн захиргаа, пионерийн 15 дугаар бүлгэм, Монголын пионерийн байгууллагын 40 жилийн ойг угтаж сургууль дээрээ «Залгамжлагч» клуб байгуулж ажиллав.

Тус «Залгамжлагч» клубийнхэн Зүүнхараагийн спирт завод, Түнхэлийн бага сургууль, Батсүмбэрийн 8 жилийн дунд сургуулиар 4 хоног тойрон аялж «Дөл бадарсан нас» гэдэг нэг бүлэгт 3 үзэгдэлт драммын жүжиг, концерт тоглож 2000 гаруй хөдөлмөрчдөд урлагаар үйлчлэв.

Тэрчлэн алдагдал хаягдлын 7 хоног явуулах, өдөрлөг, өглөөлөг, үдэшлэг зохиох ажлуудыг хийж байна.

Пионер Тунгалаг
Хандсүрэн
Багш *Баатаржав*

Өдөр бүрийн 11 цаг 30 минутын үед «Анхаараарай! Сургуулийн дэргэдэх «Залгамжлагч» радио узелээс ярьж байна. Өдрийн гимнастикт бэлтгэцгээрэй» гэсэн эмэгтэй хүүхдийн цовоо дууг аймгийн төвийнхөн олонтой сонссоон. Энэ бол Төвийн 10 жилийн сургуулийн дэргэдэх «Залгамжлагч» радио станц ажлаа эхлэж байгаа энэ билээ.

ЗУРАГ ДЭЭР; Нэвтрүүлэгч ажил дээрээ.

ТӨЛӨӨР МАЛ ӨСНӨ

Энх төлтөн суурь

Баянзүрх сумын «Сүхбаатарын зам» нэгдлийн үржил хонины 1 дүгээр бригадын Одхүү ахлагчтай суурийнхан сүүлийн 2—3 жилд төлөө 98,5—99 хувиар бойжуулж нэг малаас ашиглах ашиг шимийг нэгдлийн үйлдвэрлэлийн даалгавраар өгөгдсөн нормоос давуулан биелүүлж бүх ажил үйлсээрээ нэгдэлдээ тэргүүлж яваа суурь юм.

Энэ суурийнхан өөрсдийн хүчээр төлийн бэлтгэлийг бүрэн хангаж төлөө хөрөвжилтийн үе шатаар бойжуулж байна.

Одоо тус суурьт 370 хонь ямаа төллөж, 393 хурга ишиг эрүүл чийрэг бойжиж байна.

Төл болгоныг мал болгоноо гэдэг ажлыг энэ суурийн хамт олон урьд оны хавар ногоо ургаж, мал ногоонд цадаж тарга хүч авах үеэр эхлэн анхаарч малдаа тарга хүч авахуулах, намрын хээлтүүлгийн үед хээлтүүлгийг зөв зохистой явуулах, авсан тарга хүчийг тогтоох, цаг агаарын байдалд тохируулан ус бэлчээрийг хуваарьтайгаар ашиглаж, өглөө гаргах, орой хотлох цагуудыг нарийн барьж ажилладгаас мал нь зун намрын авсан тарга хүчээ алдалгүй онд тарган орсноос гарсан төл нь эрүүл чийрэг бойжиж байна.

Гарсан төлийг эхэд нь амлуулахаас 15 минутын өмнө биомицины уусмалаар амлуулах, хүйг нь өөрөө тасарсаны дараагаар марганцын найруулсан уусмалаар эхний 1—2 өдөр тогтмол цэвэрлэж байдгаас төлийн уушигны өвчнүүд, хүйсний үрэвсэлт, хоолны хордлого, диспепси ер тусдаггүй байна. Түүнчлэн хотонд гадны хүн орохыг хориглосон пайз хийсний дээр гадны хүн ирэхэд заавал ариутгадаг байна. Энэ суурийн төллөх малыг гагцхүү Хөшөрхаан гуай дагнаж хариулж байна. Одхүүгийн суурийнхан 3 дугаар таван жилийн төлөвлөгөөний эцсийн жил 1965 онд бүх ажиллагаагаараа нэгдэл, аймаг, улсдаа тэргүүлэн тэргүүний суурь болохоор ажиллаж байна. *Т.Бямбасүрэн*

ГАЛ

Шатах материалаар хийгдсэн байранд хамгаалалтгүйгээр цахилгаан гагнуур хийхийг цээрлэгтүн!

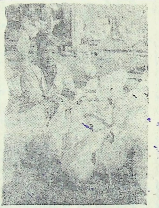

Сэргэлэн сумын «Авдархангай» нэгдлийн тэргүүний тахиачин Дэндэвийн Нансалмаа. Д.Дондогдоржийн авсан гэрэл зураг

Соёл түгээж байна

Нямбай айл

Жаргалантын САА—н тэвийн сүү хүлээн авах тасагт Мөнхийн Тогтоол гэгч 50 эргэм настай боловч анууxан байрын цэвэрч нямбай хүн лаборант хийдэг. Энэ хүн хувийн ба үйлдвэрлэлийн ариун цэврийг сайн сахидгаараа нямбай нэртэй хүн.

Тогтоол гуай гэртээ өөрийн гэргий Бадамын хамт аж төрөн суудаг бөгөөд эднийх гэрийн ойчин тойрноо 7 хоногт 2 удаа, гэрийнхээ гадна, дотор талын тоос шороог өдөр бүр гөвж арилган цэвэрлэдгийн дээр, хана, унь, хаалга тооно, авдар саваа ямагт угааж чийгтэй ба цэвэр даавуугаар үргэлж арчиж байдгаас эд хогшил, сав суулга нь нүүр харагдам гялалзаж байдаг билээ.

Эдний гэр орны аль ч далд нууц газарт ч гэсэн хөвд шороо огт байдаггүй нь онцлогтой юм.

Эдний гэрээ барьсан, бүрээсээ тохируулсан, оосор бүслүүрээ уясан, өрхөө татсан, үүдний пин, гэрийн догорж эд хогшил, бусад тавилгын зохион байгуулалт, байрлалт ор дэрний хураалт, энэ бүхэн нь хэний ч нүд булаам сайхан бөгөөд зүйрлэн хэлбэл, өмссөн хувцас, сурсан эрдэм, эзэмшсэн заң аашаараа залуусын анхаарлыг татаж, дурыг булаадаг залуу охид шиг л санагдана.

Тогтоол гуайнх үзэл сачаа, ахуй амьдралын хувьд соёлжих талаар адилхан үргэшаа ахиж яваа хүмсээ. Хоёулаа ном сонин тогтмол захиалан уншиж, радио тогтмол сонсдог байна.

Энэ онд «Үнэн» сонин, Монголын эмэгтэйчүүд сэтгүүл захиалан уншиж байна.

Бас номын сангаа шинэ номоор сэлбэн баяжуулж байдаг байна. Эднийх ариун цэврийн булантай бөгөөд түүндээ оо, сойз, алчуур саван тавьж гоожууран угаагаар байрлуулсан байна.

Тогтоол гуай, Бадам гуай хоёр халуун усанд 2 долоо хоногт 1 удаа ордог явдал заншил болжээ.

Шалны өр, бичгийн ширээ, матмал сандал, төмөр ор зэрэг тохирсон эд хогшлоо эвтэйхэн тавьж, хөнжил цагаан даавуу, дотуур хувцсаа 2—3 ээлж болгон зэхэж, хуурай, нойтон хог хийх газар, бие засах газраа хүртэл бэлтгэж цэвэр сайхан байлгадаг байна.

Тогтоол гуайн гэрийн гаднаас нь ч харсан, хаалгы нь татаад орсон ч аргагүй л нямбай айл гэж хэний ч нүдэнд дулаахан, сэтгэлд таатай харагдах билээ. *Т.Банзрагч*

Хөдөлмөр—соёлын аян

Баянцагаан сумын бүх эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр соёлын аяны ажил урамтай эхэлж байна.

3 дугаар сарын 1-нээс эхлэн явагдсан тус аяныхан ажлын эхлэлтээр техникийн тос 150 кг, яс 1000 кг, төл бойжуулахад хэрэглэгдэх нэмнээ 25, элгэвч 165, уут 15, лаа 30 толгой, төлийн аптек 100 ширхэг мөн төлд хэрэглэгдэх бусад зүйлийг хийж мал төллөж байгаа суурь бригадад өгч байна.

Мөн ажлын төлөвлөгөөг 3 сараар хийж хөдөлмөр—соёлын чуулган явагдах хугацаанд тодорхой ажлууд хийхээр төлөвлөн тусгай болзол гарган ажиллаж байна. Энэ хугацаанд төл бойжуулах, хөөвөр, хялгас авч ямааны ноолуур самнах, худалдаа бэлтгэлийн төлөвлөгөөг биелүүлэх, бүх нийтээр соёлжуулах зэрэг бусад ажлуудыг хийх юм.

Х.Довдончулуун

ОГТОРГУЙН НИСЭГЧДИЙН БАЯРЫН ӨДӨР

Тив бүрийн хүмүүс 1961 оны 4 дүгээр сарын 12-ны дурсгалт тэр өдрийг огторгуйг эзэмших аугаа их эрин үеийн өглөө гэж зүй ёсоор нэрлэдэг болжээ.

Энэ өдөр ЗХУ—ын иргэн Ю.А.Гагарин «ВОСТОК» хөлгөөр хүн төрөлхтний түүхэнд анх удаа огторгуйн уудамд 108 минут нисэж, зөвлөлт эх орондоо эсэн мэнд эргэж ирсэн билээ.

Огторгуйн уудамд хүн анх удаа ниссэнээс хойш 4 жилийн дотор ЗХУ—ын шинжлэх ухаанд гайхамшигт шинэ шинэ бахдам ялалт хийж даян дэлхийд яруу алдраа цуурайтуулсаар байна.

Зөвлөлтийн нисэгч баатруудын зам орчлон ертөнцөөр зурайлзаа.

Огторгуйн нисэгч Г.С.Титовын жолоодсон «ВОСТОК-2» дагуул хөлөг 1961 оны 8 дугаар сарын 7,8-ны өдрүүдэд нислэгээ амжилттай хийж дэлхийн бөмбөрцгийг 17 илүү удаа тойрч огторгуйн уудамд 700000 км урт зам туулсан юм.

Түүхэнд анх удаа олон хоногийн огторгуйн хамтарсан нислэг хийж «Огторгуйн ах дүүс» болсон зоригт нисэгчид А.Г.Николаев, П.Р.Попович 1962 оны 8 дугаар сарын 11—15-ны өдрүүдэд Зөвлөлтийн «ВОСТОК-3», «ВОСТОК-4» хөлгөөр нисч огторгуйн уудамд 4,3 сая гаруй км урт замыг туулж, дэлхийн бөмбөрцгийг 112 удаа тойрсон юм.

1963 оны 6 дугаар сарын 14, 19—ний өдрүүдэд ЗХУ—ын иргэн В.Ф.Быковский, дэлхийн анхны огторгуйн нисэгч эмэгтэй В.В.Терешкова нар «Восток 5», «Восток-6» хөлгүүдээр огторгуйн уудамд 5,3 сая км урт замыг туулж дэлхийн бөмбөрцгийг 190 удаа тойрсон билээ.

1964 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдөр гурван хүний суудал бүхий «ВОСХОД» гэдэг огторгуйн залуурт хөлгийг шинэ хүчирхэг зөөгч пуужингаар дэлхийн тойрог замд анх удаа хөөргөсөн билээ.

Энэхүү огторгуйн хөлгөөр ЗХУ—ын иргэн В.Комаров, Б.Егоров, К.Феоктистов нар дэлхийн бөмбөрцгийг 16 удаа тойрч 700000 орчим км урт замыг туулж, нислэг амжилттай хийгдэж огторгуйн нислэгийн түүхэнд гандан буурашгүй гавъяа байгуулсан юм.

1965 оны 3 дугаар сарын 18-ны өдөр ЗХУ огторгуйн дагуул «ВОСХОД-2» хөлөг онгоц нисгэсэн билээ.

Уул онгоцыг Зөвлөлтийн арав, арван нэгдүгээр нисэгч Павел Беляев, Алексей Леонов нар жолоодож дэлхийг 16 удаа тойрох доо огторгуйн уудмыг хөлөг онгоцны гадна талаас чөлөөтэй судлаж болохыг нээлээ.

Энэ нислэг бол коммунист байгуулалт, Зөвлөлгийн шинжлэх ухаан техникийн ялгуулсан ялалтыг дахин нотолж энх тайвны үйлст шудрага хүн төрөлхтнийг улам зоригжуулан дуудаж байна.

Зөвлөлтийн огторгуйн баатруудын хөлөглөсөн хөлгүүд болон удаа дараагийн хиймэл дагуул, автомат станцууд хүчтэй пуужингууд нь орчлонт ертөнцийг судлан эзэмшихэд олсон амжилт ба энэ нь социалист нийгмийн байгуулалтын хол давуу талыг илтгэн харуулж байна

Коммунизм байгуулагч Зөвлөлтийн ард түмэн улс ардын аж ахуй, соёл шинжлэх ухаанаа хөгжүүлэн огторгуйн уудмыг эзэмшихийн тулд алс тэртээх ертөнцөд огторгуйн шинжилгээний аварга хөлгүүд хөөргөж байхад, АНУ—ын империалистууд энх тайвныг тууштай баримтлагч Вьетнамын ард түмний эсрэг зэвсэгт халдлагаа үргэлжлүүлсээр байна. Энэ хоёр үйл явдал нь социалист, капиталист хоёр ертөнцийн нүүр царайг тод харуулж хэн нь энх тайвны төлөө тэмцэж, хэн нь дайны хэнээрхэлд автагдаж байна гэдгийг даян дэлхийн өмнө харуулж байна.

Лениний аугаа их намынхаа удирдлагаар газар дэлхий дээр ч, огторгуйд ч гайхамшигт амжилт олж байгаа коммунизм байгуулагч Зөвлөлтийн ард түмний түүхэн шинэ гавъяа нь манай ард түмнийг баярлуулж эх орондоо социализм байгуулж дуусахын төлөө амь биеэ хайрлахгүй тэмцэн хөдөлмөрлөхөд зоригжуулж байна.

Зөвлөлтийн баатарлаг ард түмэн коммунизм байгуулах үйлс, даян дэлхийд энх тайвныг бэхжүүлэх ариун тэмцэлдээ цаашид улам их амжилт олох нь дамжиггүй.

Я.Лувсанпунцаг